

Til Arbeids- og inkluderingsdepartementet
(brevet sendes kun elektronisk)

Trondheim 19.04.2022

Innspill til Høring om endringer i regelverket for Inn- og utleie av arbeidskraft (ref. 22/272)

Næringsalliansen for Trøndelag (NAT) vil med dette komme med innspill til høring om endringer i regelverket for inn- og utleie av arbeidskraft. NAT består av samtlige uavhengige næringsforeninger i Trøndelag med nærmere 5.000 medlemsbedrifter. Alliansen samler og forener tilnærmet alle deler av trøndersk næringsliv.

Slik vi ser det er ikke forslaget tilstrekkelig godt utredet. Det refereres i høringsnotatet hyppig til undersøkelser gjort lenge før de siste innstramminger i innleieregelverket i 2019. Hvordan ting var på tidlig 2000-tall gir ikke nødvendigvis et godt bilde av dagens situasjon. Vi forventer at et såpass dramatisk forslag for både bemanningsbransjen og for de som leier inn arbeidskraft utredes bedre, og ikke minst synliggjør konsekvenser av forslaget for ulike deler av næringslivet. Høringsnotatet må i større grad drøfte om ønsket effekt kan oppnås på andre måter enn ved de tiltak som nå foreslås.

NAT ser ikke helt hvordan generelle innstramminger i innleieregelverket, og for noen forbud mot innleie, vil bidra til å øke andelen faste ansatte i arbeidslivet. De arbeidstakere som leies ut er nå fast ansatt i det bemanningsbyrået de leies ut fra. Det er heller ikke slik at innleie fra bemanningsbyrå fortrenger fastansettelser i innleiebedriftene. Tilgjengelige tall viser at andelen av arbeidstokken som er tilsatt via bemanningsbransjen har holdt seg stabil siden tidlig på 2000-tallet på mellom 1,5 -1,9%. Slik sett er det vanskelig å forstå at det skal være behov for flere tiltak for å «unngå at arbeidsmiljølovens hovedregel om faste ansettelser undergraves», eller at dette utfordrer topartsforholdet mellom arbeidstaker og arbeidsgiver.

Det er i høringen stort fokus på byggebransjen, som står for i underkant av 30% av de utleide. Dette forslaget vil også påvirke mange andre bransjer, hvor det også er stor variasjon i oppdragsmengde over året, eller har sesongbetont arbeid.

De tilbakemeldinger vi har fått fra våre medlemsbedrifter som bruker innleie, er at forslaget vil virke mot sin hensikt. For å løse arbeidskraftsbehovet vil disse bedriftene måtte ansette flere på midlertidig basis. Det å rekruttere inn folk til midlertidige stillinger er ofte heller ikke praktisk gjennomførbart innenfor det tidsrom hvor bedriften har et akutt arbeidskraftsbehov. Alternativt må bedriftene bemanne seg for toppene gjennom å ha flere faste ansatte, og dermed måtte permittere i perioder hvor oppdragsmengden er lavere. Mer midlertidighet eller flere permitterte er det ingen som ønsker.

I høringsnotatet står beskrevet at en arbeidsgiver også kan løse midlertidig arbeidskraftsbehov ved overtid, eller ved å gjøre bruk av arbeidsmiljølovens bestemmelser om å avtale unntak for arbeidstidsbestemmelsene. Ved redusert arbeidskraftsbehov kan en avtale redusert arbeidstid.

Perioder med pålagt overtid eller pålagt deltid fremstår for mange av våre medlemsbedrifter som et dårligere alternativ enn å ha mulighet for innleie.

De som tilsettes via bemanningsbyrå skal i henhold til gjeldende regler ha samme arbeids- og lønnsvilkår som de som er fast tilsatt i innleiebedriften. På toppen kommer påslaget bemanningsbyrået skal ha. Det vil si at det ikke er det økonomiske aspektet som er avgjørende for innleiebedriften, men muligheten for fleksibilitet nok for å kunne levere i henhold til oppdragsmengde. Mister innleiebedriften muligheten til å ha innleide, vil det for mange også medføre at en må skalere ned virksomheten og dermed også redusere antall faste ansatte i bedriften.

Det at forslaget også skiller på om innleiebedriften har tariffavtale eller ikke, vil også slå negativt ut for mange, og spesielt små virksomheter. Vi har medlemmer fra bemanningsbransjen som leier ut mye personell til mindre bedrifter som ikke har tariffavtale. Dette vil om forslaget blir vedtatt ikke lenger være mulig. Samtidig vil innleie fortsette som før til det offentlige helsevesenet. Det fremstår som merkelig i en i høring hvor en vil redusere muligheten til å leie inn.

Tiltak fra myndighetene må stå i forhold til de problemer en vil ha løst. Staten legger ikke ned restaurantnæringen fordi en del aktører får «sure fjes» ved Mattilsynets kontroll. Hvis problemet er at gjeldende regler ikke følges av en del aktører, spesielt i byggebransjen i Oslo og Viken, må en heller sikre bedre kontroll av om eksisterende regelverk blir fulgt, enn å ta livet av en bransje mange av våre medlemmer har behov for.

Vårt forslag er å gi regelendringene fra 2019 tid til å virke. Følg opp med kontroller slik at de aktører som uansett ikke forholder seg til regelverket forsvinner. Da kan de seriøse bemanningsaktører våre medlemmer ønsker å leie inn fra, fremdeles tilføre norsk næringsliv den arbeidskraften det er behov for, når det midlertidige behovet oppstår.

Med vennlig hilsen,
Næringsalliansen for Trøndelag

Berit Rian
Leder Arbeidsutvalget
(og adm. direktør Næringsforeningen i Trondheimsregionen)